

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

6. De Rom. Pontificis potestate ab hominibus Sanctorum numero
adseribendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

Turrecremata in *sum. de Ecclesia. lib. 4. part. 2. cap. 8. versic. Octavum genus*, censet hanc propositionem: Hic, vel ille, qui modo totam Ecclesiam gubernat, non est summus Pontifex, Petri successor, & Christi Vicarius in terris, non continere quidem hæresim, sed sapere. Nam si is qui ita dicit, & credit, hoc credit, quia non purat eum, qui est rite, & Canonice electus in summum Pontificem, esse Petri successorem, tunc hæreticus est, quia negat id, quod est fide divina certum. Si vero id crediderit, quia non existimat hunc vel illum esse Canonice, & legitime electum, tunc est suspectus de hæresi, & hæresim sapit, quia cum fide humana constet omnibus hunc esse legitime electum, non videtur hoc negare, sed illud: Qui est legitime electus summus Pontifex, is est Petri successor, & Christi Vicarius: at hoc qui negat, hæreticus est.

In hac controversia in primis dicendum existimo: is, qui dixerit, hunc vel illum, qui nunc Petri sedem tenet, non esse summum Pontificem, & Christi Vicarium, ut minimum esse temerarium, & scandalum dare, ac offendere credentium & piorum aures: nam illud dicit, quod est contra id, quod omnes generatim dicunt, credunt, & docent.

Deinde, meo iudicio, fide divina credimus, hunc vel illum qui nunc clavum Ecclesie tenet, esse vere, & proprie summum Pontificem, Petri successorem, & Christi Vicarium in terris. Quod probatur in primis, quia tota Ecclesia credit, docet ac tenet hunc esse talem: ergo si fide humana tantum crederet, falli posset in re tam gravi. Accedit, quod non videtur credibile, fide divina non credere nos. Pontifices qui B. Petro hætenus successerunt, fuisse vere summos Pontifices, & B. Petri successores: Ac proinde error magnus fuisset, & is error esset Ecclesie, quæ credit, & credidit hætenus semper tot Pontifices fuisse vere Petri successores. Deinde, definitio Fidei Papæ auctoritate facta, tandem resolvitur in auctoritatem Papæ tanquam certi iudicii in definiendis, & declarandis rebus Fidei: ergo tale iudicium Papæ, est fide divina certum ac firmum: At si solum humana fide crederemus, hunc vel illum esse summum Pontificem, non posset eius iudicium in rebus Fidei esse fide divina certum ac verum. Adde, cum hic, vel ille Pontifex aliquid in Fide, & moribus definit, vel declarat, eo ipso obligat totam ecclesiam ad id fide divina credendum: at si fide divina certum non esset, eum esse summum Pontificem, obligaretur ecclesia ad credendum fide divina, iudicium & sententiam huius Pontificis, de quo solum constat fide humana, esse B. Petri successorem.

Ad argumenta opposita sententiæ respondeo, nos credere fide divina, hunc vel illum esse summum Pontificem quia talis esse credit, & tenet universalis Ecclesia. Et cum dicitur: Fieri potest, ut non sit rite, & legitime electus, utpote inhabilis iure naturali & divino ad summum Pontificatum: Respondeo, Spiritum sanctum Ecclesie assistere, & nunquam permissurum, neque permisisse, ut inhabilis ad summum pontificatum eligeretur, eligaturve, quin prius ostendat, & declarat eum esse inhabilem. Quare si baptizatus non fuerit, aut non fuerit vir, divinæ est providentiæ, declarare prius, & aperire & ostendere Ecclesie, eum non esse baptizatum, aut virum.

Dices, Qui vitas & gesta Pontificum scripserunt, testantur Ioannem VIII. fuisse feminam. Respondeo, id esse fabulosum, ut multis, & magnis argumentis probavit Onuphrius apud Platinam. Dices itidem; si fide divina creditur, hunc esse summum Pontificem: ergo fide divina certum est, eum esse baptizatum. Respondeo, solum sequi; si baptizatus non esset, Spiritum S. qui assistit ecclesie, nequaquam permissurum fuisse, ut is summus Pontifex crearetur. Deinde, in credendo hunc vel illum esse summum Pontificem, non solum innititur ea rationatione: Qui legitime est electus, is est summus Pontifex, sed hic est legitime electus, ergo est summus Pontifex: sed innititur testimonio divino per fidem divinam dicente, hunc esse summum Pontificem: credimus autem, id Deum

dicere, quia credimus Ecclesie id definiti: credimus vero, Ecclesiam id docere, & tenere; quia credimus ipsi summo Pontifici tanquam Iudici, & Interpreti rerum Fidei quippe qui cum aliquid in fide, & moribus definit, & declarat, univèrsam ecclesiam obligat ad credendum fide divina, eum esse summum Pontificem.

Contra hæc quæ diximus, nihil facere videtur, quod accidisse narrat, qui vitas Romanorum Pontificum scripserunt, nimirum, Stephanum huius nominis VI. post mortem Formosi Papæ, irrita fecisse, quæcunque Formosus in Pontificatu gesserat. eo quod Stephanus diceret, Formosum non fuisse verum Pontificem. Contra alij Pontifices, Bonifacius VI. Romanus, Theodorus II. Ioannes IX. & Benedictus V. rata habuerunt, quæ acta fuerant à Formoso Papa: Nam meo iudicio, sicut fabulosa sunt alia multa, quæ Stephanus contra Formosum fecisse perhibetur, sic etiam fabulosum existimo, quod Stephanus omnia acta Formosi resciderit, perinde ac si Formosus vere Papa non fuisset: fortassis ea irrita fecit, quod animo, & voluntate aliena fuerit semper à Formoso.

CAP. VI.

De Romani Pontificis potestate, in hominibus Sanctorum numero adscribendis.

Primo quaeritur, An solius Romani Pontificis sit, homines in Sanctorum numerum referre? Ceteri iuris est, id solius esse Romani Pontificis c. 1. de Reliqu. & venerat. Sancto. dicit Alexander III. Illum ergo non pro summo de cetero colere: quin etiam si per eum miracula fierent, non liceret vobis ipsum pro Sancto absque auctoritate Romana Ecclesie venerari. Obijciens id quod habetur in c. Pronuntiandum De Consecratione distinctione tertia, illas festivitates servandas esse, quas singuli EPISCOPUS in suis episcopatibus, cum populo collaudauerint: ergo episcopi, cum suis Clericis in suis diocesisbus possunt aliquos Sanctorum numero adscribere, & eisdies festos dicare. Bernard. in eo capite dicit: Episcopus, cum suis Clericis, quantum ad suam diocesim, potest Sanctum canonizare. Sed hoc pugnat cum Decreto supradicto Alexandri III. unde Gloffa, & Hostiensis in c. 2. de Reliqu. & venerat. Sancti. & Ioan. Andreas in c. 1. eodem tit. in c. 6. & ceteri in c. Pronuntiandum, dicunt, posse episcopum dies festos sacrare Sanctis hominibus, nimirum his, qui auctoritate Apost. in album Sanctorum sunt antea relati: & si dies eorum festi non vbiq; colantur à populo, potest Episcopus cum suis Clericis statueret, ut deinceps in sua diocesi talium Sanctorum dies festi publice, & solemniter celebrentur. Caroli Magni Imperatoris, tanquam Sancti dies Anniversarius festus celebratur in Ecclesia Aquiligranensi, in qua sepultus est. Canonici illius Ecclesie aiunt se id facere auctoritate Paschalis papæ: crediderim, eo nomine II. qui ad id faciendum, dicitur diploma Pontificum concessisse. Hostie. & Ioan. Andreas cap. 1. de Reliqu. aiunt eam ecclesiam id facere, Romanis Pontificibus id tolerantibus.

Secundo quaeritur, Quo tempore Romani Pontifices ceperint Confessores referre inter Sanctos? In primis apud S. Bernardum post vitam eius, extant quatuor Epistolæ Alexandri III. an. 1164. una ad Prælatos Ecclesie Gallicanæ: altera ad Ludovicum Regem Francorum: tertia ad omnes Abbates Ordinis Cisterciensis: quarta ad Abbatem, & Conventum Monachorum Claravallensium: In quibus Epistolis pontifex docet, quomodo in Sanctorum numerum S. Bernardum, Cisterciensis Ordinis & Instituti parentem ipse retulerit.

In Annotationibus ad Martyrologium Romanum, pridie Nonas Nouembris, dicitur: Relatus est inter Sanctos Emericus S. Stephano Rege Hungarorum eius patre à Benedicto eius nominis VII. qui vulgo dicitur est IX. Creatus est

autem Benedictus hic Pontifex anno 1032. Item teste Francisco Tarafa, Canonico Barcinonensi lib. de Regibus Hispanie tempore Alphonsi II. qui Casti cognomen habuit, floruit S. Attilianus episcopus Zamorensis: qui vita sanctus adscriptus est numero Sanctorum ab Urbano I. I. qui sedem Petri tenebat anno Domini 1088. In Martyrologio Romano die quinta Octob. ita legitur: Eodem die S. Attiliani Episcopi Zamorensis, quem Urbanus I. in Sanctorum numerum retulit.

S. Wolfgangus episcopus Ratifponensis, adscriptus est numero Sanctorum à Leone IX. ut ait Aeneas Silvius.

Leo vero IX. sedebat in Cathedra Petri Anno 1049. Obijt S. Wolfgangus anno 994. ut refertur Lambertus in Chronico.

S. Otto episcopus Bambergensis, qui conuertit Polonos ad Christi fidem, relatus est inter Sanctos à Cælestino I. Anno 1139. In Synodo Lateranensi, teste Silbio. Sed in Chronico Bambergensi dicitur id factum esse à Clemente III.

S. Hugo episcopus Gratianopolitanus, qui multis annis in solitudine vitam egerat, repositus est in numero Sanctorum ab Innocentio II. ut habetur in Annotationibus ad Martyrologium Romanum, prima die Aprilis. tenebat Sedem Petri Innocentius Secundus anno 1130.

Apud Saurum Tom. 2. diei Martij post vitam, & acta S. Swithberti episcopi Vverdensis, extat epistola Ludgeri ad episcopum Traiectensem, quam ad verbum hoc loco ponam, ut Lector intelligat quo modo ab antiquo tempore Romani Pontifices, Confessores inter Sanctos reponere solebant, & cerimoniam confueverint, que in capitulo non sic habet. Anno Dominice Incarnationis septingentesimo nonagesimo sexto Indict. 4. defuncto Hadriano Papa S. Leo illius nominis I. I. concorditer à Cardinalibus in Papam electus, consecratur in ecclesia S. Petri à venerabili patre Bernardo Hostiensis Archiepiscopo, & à ceteris episcopis, qui postea anno Dominus Septingentesimo nonagesimo nono Indict. 7. dum in Etania Maiori in festo S. Marci Evangeliste ab ecclesia Lateranensi, ad ecclesiam S. Laurentij, egregij martyris stipatus, ut iudeus, multo Clero processionem haberet; ecce, per insidias venientis praei Romani, qui in processione eum utripsum oculis priuauerunt, & lingua. Qui cum se miserabiliter proprio in sanguine taceret, à Deo Anglico ministerio sanitati restitutus, ad Carolum Regem properat, qui ipsum suam industria in Romanam Sedem restituens, & ante se praeiens subsquebatur, anno scilicet octingentesimo, ad Urbem Romanam, cum magno exercitu ibij, cum suis Principibus exisset, in festo Natalis Domini ab eodem Sancto Papa in Imperatorem Romanorum inuitus coronatur, acclamantibus Romanis Imperatoris laudes. Post cuius decessum ab Vrbe Roma, ad Germaniam, & Galliam idem S. Leo Papa anno Dominice Incarnationis octingentesimo tertio, cum magna solemnitate suorum Cardinalium, Archiepiscoporum, Episcoporum & Pralatorum, ac Primatum ad Imperatorem Carolum in Germaniam veniens, & ab eodem Imperatore Imperialiter, cum suis susceptus, inter multa pietatis sua opera, instantia eiusdem Serenissimi Imperatoris, & Regis, Aquisgranii in Palatio dedicauit ecclesiam perpetuae Virginis Mariae, donans eandem ecclesiam multis indulgentijs. Deinde humiliter petitione, & instantia Venerabilis Gerbaldi episcopi Leodiensis consecravit ecclesiam Gloriosa Virginis Mariae tam in Tuongris quam in Vifato, & S. Marzimum, quem in Capitolio consecravit, & multa alia Monasteria, & Altaria, & Capellis per Alemanniam, & Galliam consecravit, ubique multas indulgentias conferendo. Tandem deuota instantia gloriosissimi Imperatoris Caroli, & venerabilis Patris Idebaldi, Archiepiscopi Colonienfis, venit à Colonia, idem Sanctus Papa nauigio Vverdum, stipatus Imperatoria potestate, & sacro Choro Sanctorum Cardinalium, & Archiepiscoporum, & quatuordecim procerum comitatu. Cui occurrerunt usque ad Rbenum deuoti fratres Conuentus Sancti Swithberti processionaliter, cum incolis eiusdem oppidi Vverda, introducentes eum, cum Imperatore, & ceteris in ecclesiam Sancti Swithberti multum

deuote, & honeste. Et illo die quo intravit, ieiunauerunt incolae Vverdenses, cum toto Conuentu, auctoritate Apostolica.

Altero vero die, qui fuit pridie nonas Septembris, omnes tam Papa Sanctus Leo, quam Carolus Imperator & alij conuenientes in Ecclesiam, statim celebrante solemniter summam Missam Felice Idebaldio Colonienfi Archiepiscopo, & Sanctissima vita ipsius, cum innumeris miraculis conscripta per Venerabilem Presbyterum Marcellinum Socinum, & conterraneum ipsius Sancti ibidem lectus; Papa S. Leo de assensu pariter, & consensu suorum Cardinalium, ceterorumque Pralatorum illis coram astantium solemniter Catalogo Sanctorum Confessorum adscripsit. Quo facto, palata Campana per aliquot horas ad honorem Dei, & gloriam ipsius Sancti cum per dulcia modula minima laudum fratres deuotissime Deo rependissent gratias, cantando humiliter hymnum, Te Deum laudamus. Et cum reliqua, sine ossa ipsius ex monumento, in presentia Sanctissimi Apostoli Leonis, & Caroli Imperatoris, ceterorumque; per praefatum Archiepiscopum Coloniensem tollerentur deuote, maxima dulcissimi odoris eidem loco calidis effusa est fragrantia: cuius suauitas omnium ora, & corda astantium reficiebat, ita ut nullus ambigeret adesse Angelorum choros.

Facta sunt hac pridie nonas Septembris, presentibus ibidem Victoriosissimo Carolo semper Augusto Romanorum Imperatore, & Francorum Rege, venerabilibusque patribus Cardinalibus, & Archiepiscopis Bernardo Hostiensis, & Fortunato Trauerorum, Theodoro Sabinenfis, & Nicolao tituli S. Crucis in Hierusalem, Eustachio Sanctae Praxedis, Bonifacio Tituli SS. Marcellini, & Petri, Presbyteris Cardinalibus, Gerbaldio Leodiensi, Volquino Vormiensium episcopi, & praesertim Felice Idebaldio Colonienfi Archiepiscopo, cuius industria, & pia instantia S. Leo Vverdum nauigauit, & S. Swithbertum in Sanctorum numero repositus, cum multis alijs Pralatis, & proceribus.

Statuit insuper Sanctiss. Papa Leo illum diem Canonizationis, & exaltationis S. Swithberti egregij episcopi, perpetuis temporibus per totum oppidum à sanctis indolis Vverda celebrandum ob honorem S. Swithberti Apostolici Episcopi. Oculis autem idem Sanctus Papa eidem Ecclesia speciales indulgentias cunctis fidelibus celebrantibus festum S. Swithberti Episcopi, & ad diuina conuenientibus. Item, idem Papa contulit paruum aurum Crucem, referentem particula Sanctae Crucis Domini nostri Iesu Christi: imperator vero Carolus obtulit duos aureos calices ex auro puro, & totidem ampullas eiusdem auri, cum multis alijs ecclesiarum Cleodij pretiosis, ut dum diuinum mysterium in Vverdensi Conuentu perageretur, tum eiusdem ipsius Imperatoris iugis fieret memoria. Obtulerunt praeterea omnes à maiori usque ad minorem, iuxta deuotionem, & inspirationem Spiritus, & pro facultate, ut fieret solennis capsula, & pretiosum feretrum, in quo collocarentur sacrosancta ossa S. Swithberti Episcopi, ad laudem, & gloriam Domini nostri Iesu Christi, qui uiuit, & regnat cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti, per infinita saeculorum saecula. Amen. Haec tenus Ludgerus Episcopus.

Ex his intelligitur, ab antiquo tempore consueuisse Romanos Pontifices, solempni quodam ritu, & caeremonia numero Sanctorum Confessores adscribere: quamuis post Alexandri III. saeculum multo solempniori caeremonia plures fuerint inter Sanctos relati Romanorum Pontificum auctoritate.

Queres, quomodo veteres & antiqui Patres, ut Silvester, Innocentius I. Leo I. Gregorius I. cognomento Magnus, Damasus, Caelestinus, Leo II. Benedictus II. Ambrosius, Augustinus, Hieronymus, Hilarius, Martinus Turonensis, Gregorius itidem Turonen, Remigius, Nicolaus Myrae Episcopus, Paulinus, Leander, Ildorus, Fulgentius Astigitanus, & Fulgentius Ruspensis Episcopus, Ildofonus, & plerique alij antiquiores, vel aequales fuerint inter Sanctos relati? Respondeo, eos post felicem obitum cepisse coli, & celebrari communi episcoporum, Clericorum & Laicorum consensu: Accessit autem Ecclesiae Romanae expressa, vel tacita quaedam auctoritas, qua ipsi dies anniuersarios festos Clerus ex sui Episcopi assensu dicauit, altaria erexit, templa aedificauit

ipsorum nomine, & laudes, ac officia diuina eis perfoluenda cura uir: denique sacrificia Milliarum Deo offerre in ipsorum laudem, & honorem constituit.

Quarto queritur, Quod & qui ex sacris litteris habeantur ut Sancti? Respondeo, Mar. 6. Mors S. Ioannis Baptistae, ut pretiosa coram Domino, referretur. Apocalypsis 2. dicitur: *Antipas testis meus fidelis, qui occisus est apud uos, ubi Satanas habitat.* Act. 7. habetur tanquam insigne & illustre Sancti Stephani Diaconi martyrium. Act. 12. Herodes rex occidit Iacobum, fratrem Ioannis gladio. Apud Paulum ad Heb. 11. recensentur, ut iusti, & sancti, Abel, Henoch, Noe, Abraham, Isaac, Iacob; *Luxta filium*, inquit Paulus, *defuncti sunt omnes isti.* Postea dicit, *in fide Ioseph moriens. deinde: Moyses maiores diuitias estimans, in thausuro Aegyptiorum, & in proprietate Christi, aspiciat in remunerationem.* Inferius: *Deficit, ait, me tempus enarrantem de Gidon, Barach, Samson, Iepher, Dauid, Samuel. & Prophetis, qui per fidem deuicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt reparationem. ecclesiasticis 44. laudantur, tanquam iusti, & gloriosi Enoch, Noe, Abraham, Isaac, & Iacob, cap. 45. Moyse, Aaron, Phinees. cap. 46. Iosue, Caleb, Samuel. cap. 47. Dauid Rex, Nahum propheta. c. 48. Elias, Eliseus, Ezechias Rex, Ieremias, Ezechiel, & duodecim prophetae, Zorobabel. Iesus filius Ioseph, Neemias, Enoch iterum, Seth, Sem, Ioseph. ca. 50. Simon Oniaz filius. 2. Machab. cap. 5. referretur tanquam gloriola mors Eleazari uirum exprimoribus Scribarum. & ca. 7. eiusdem libri. martyrium septem fratrum, matris eorum. Sap. 10. dicitur: *Hec (nimirum Sapientia) illum, qui primus formatus est à Deo pater orbis terrarum, cum solus esset creatus, custodiuit. & eduxit illum de delicto suo, & dedit illi virtutem continentis omnia.* Iacob. 5. dicitur: *Patientiam Iob audistis, & c. Ezech. 14. legimus: Et si fuerint tres uiri isti, in medio eius Noe, Daniel, & Iob ipsi iustitia sua liberabunt animas suas: ex quibus locis constat Iob, & Daniele pro sanctis hominibus haberi.**

Quinto queritur, An Rom. Pontifex possit errare in hominibus numero Sanctorum adscribendis? Teste Siluestro in verbo, *Canonizatio*, Ioannes à Neapoli oriundus *Quodlib. 10.* asseuerat Hæreticum esse, asserere, posse Romanum Pontificem errare, quia Hæreticus, inquit, est, qui affirmat in rebus fidei, & morum definiendis posse Romanum Pontificem labi, & errare: sed referre aliquem inter Sanctos, est res, quæ ad mores pertinet: eo enim ipso quod Rom. Pontifex auctoritate Apostolica aliquem numero Sanctorum adscribit, proponit illum toti Ecclesie tanquam bonæ, & sanctæ uitæ, ac morum exemplar, ergo si in hoc erraret, tota quoque Ecclesia laboraret. Glossa in c. 1. *De reliq. & venerat. Sancto.* in sexto in verbo, *Sedes Apostolica* sic ait: *Et si ecclesia in Canonizatione Sanctorum erraret (quod non est credendum, licet accidere possit ex ca. Anobis, secundo, de Senten. excom.) nihilominus preces in honorem talis acceptæ, & gratæ sunt: per fidem enim Christi omnia purgantur. ca. Vestra, De Cohabit. Clerico. & mulie. Et esto quod ueritas Canonizationis deficiat, non deficit fides, in ca. Debitum, de Baptismo, & ca. 2. & 3. De Presbytero non baptizato. Sic ibi. Idem videtur sentire Augustinus Triumphus *Deposita. Eccles. q. 14. ar. 4. ubi concludit: Quantumcumque ergo Papa non uere approbaret Canonizationem, uel approbando aliquem Sanctum, ex quo fideliter, & uere approbat secundum informationem sibi factam, non errat. Canonizatione Sanctorum videtur de hac re obscure, & ambigue loqui.**

Dicendum est, cum S. Thoma *Quodlibet. 9. q. 7. ar. 16. ubi ait: Quia tamen honor quem Sanctis exhibemus, quædam profectio fidei est, quæ Sanctorum gloriam credimus, pie credendum est, quod nec etiam in his iudicium Ecclesie errare possit. Idem dicit S. Anton. par. 3. tit. 12. c. 8. §. 2. Siluest. verb. *Canonizatio. q. 3. Armilla, in eod. verbo.**

Obijcies: Cum ecclesia Romana aliquem numero Sanctorum adscribit, utitur testimonijs hominum, qui de uita, sanctitate, & miraculis eius sententiam dicunt: at homines suis testimonijs, & fallere, & falli possunt. Re-

spondeo in hunc modum: cum Romanus Pontifex auctoritate Apostolica, definit aliquem inter Sanctos habendum, errare non potest, quia eius definitio non innititur testimonijs hominum, sed diuinæ promissioni, quæ Christus pro Petro rogauit, ne deficeret fides eius, & quidquid ligaret, uel solueret in terris, esset ligatum, & solutum in cælis.

Dices: Demus falsâ esse testimonia hominū, ut esse possunt, non enim assistit Deus illis, ne in testando errent: ergo errabit quoque Pontifex. Respondeo, Deum quidem non assistere hominibus de uitæ sanctitate, & miraculis attestantibus, sed assistere Romano Pontifici ne in definiendo erret. Quare ut demus hominum testimonia esse falsa. Deus Pontifici assistet, ne deficiat, nam cum Deus promiserit nunquam defecuram Petri fidem, diuinæ est prouidentie, ne Petri successor deficiat credendum id quod falsum est: & diuinæ est prouidentie, tunc, si ecclesie ostendere & patefacere, ea testimonia esse falsa.

Ad id uero, quod Glossa superiori loco dixit, *etiam id quod habetur in ca. A nobis de sent. excom.* plerique Respondent in eo capite Pontificem solum dicere contingere interdum, ut qui ligatus est apud ecclesiam, apud Deum sit solutus, & qui liber est apud Deum, ecclesiastica sit sententia inopdata. Ibi enim consultus est Papa, an communicandum esset ante absolutionem, cum excommunicato decedente cum excommunicatione, si contritus defecerit? Et respondet papa, non esse communicandum cum illo, nec orandum pro eo ante absolutionem, quamuis sit apud Deum absolutus: *Quia in his*, inquit Pontifex *iudicium Dei ueritati: quæ non fallit, nec fallitur, semper innititur. Iudicium autem Ecclesia nonnunquam opinionem sequitur quam & fallere & sapere contingit, & falli. Aliud igitur est, quod Ecclesia aliquem inter Sanctos referat, & pro Sancto habendum toti ecclesie proponat: aliud uero quod non communicet cum eo, uel quod non oret pro eo, qui reuera est absolutus apud Deum, si garus apud Ecclesiam.*

Sexto queritur, Cur solius Romani Pontificis sit aliquem numero Sanctorum adscribere? Respondeo, cum *Hofstensi, cap. Audimus, de Reliq. & venerat. Sancto. & Glossa ca. 1. eod. in sexto, in verbo Sedes Apostolica, & Philippo Decio in Rubr. de Const. Let. 2.* hoc ideo esse, quia hæc est una de causis maioribus, quæ inter Christianos proponi queat, & ita ad Sedem Apostolicam pertinet. ca. *Maiores de Baptismo. & eius effectu.*

Secundo quia miracula attribuntur fidei: unde hæc quæstio cum inter alias sit de miraculis, præcipue ad Sedem Apostolicam referretur. c. *Quoties 2. q. 1.*

Tertio quia ad Papam spectat declarare, quæ in Scripturis obscura, dubia, & difficilia sunt, c. *Per venerabilem, Quæ filij sint legitimi:* ergo Romani Pontificis est, declarare, dubia Sanctitatis: ergo eius est, definire huius, uel illius uitam fuisse Sanctitatem præcipuam.

Quarto ne per multorum episcoporum simplicitatem, uel negligentiam quis pro Sancto habeatur, qui reuera non est, cap. 1. c. 2. *De Reliqu. & Vener. Sancto.*

Quinto ne in infinitum Sanctorum numerus multiplicaretur, unde Sanctitas uilesceret, cap. *Episcopi distinctiōne octaua.*

Septimo queritur, De quibusnam inquiratur, cum quis est in Sanctorum numerum referendus? Respondeo, cum *Glossa cap. 1. De Reliq. & venerat. Sancto. in sexto, & Innocentio, & Hofstensi in capit. Audimus. eod. tit. si Confessor sit inter Sanctos referendus, inquiri de uita eius, nimirum, an fuerit insignis, & excellentis sanctitatis: An labores multos, & iustos sustinuerit patienter: An fuerit moribus castus, & strenuus. cap. *Miramur dist. 66. & potissimum, An fuerit simplex, & humilis. cap. ex studijs, de presumptioni. An charitatis affectu persecutiones pertulerit. c. Omnis 7. q. 1.* Inquiratur etiam de fama eius apud populum: An magno pietatis affectu, & studio cum fuerit Populus profectus: An apud Populum habeatur*